

Fakulta
tělesné kultury

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA (bakalářská)

Část státní závěrečné zkoušky:	Speciálně pedagogický základ
Vzdělávací oblast:	Tělesná výchova a sport, kinantropologie
Studijní programy:	Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a speciální pedagogiku Aplikované pohybové aktivity – speciálně pedagogický základ

1) Pojetí speciální pedagogiky – historiografie, současnost

Pojetí speciální pedagogiky – historiografie. Speciální pedagogika jako vědní disciplína, její postavení v systému věd a vztah k dalším vědním oborům. Paradigma speciální pedagogiky a jeho vývoj. Transformace speciálního školství, nové trendy v přípravě odborníků pro speciálně pedagogickou praxi. Organizace občanů se zdravotním postižením (v ČR, ve světě).

2) Speciálně pedagogické metody, prevence, klasifikace

Jedinci se speciálními potřebami - charakteristika. Klasifikace a stupně socializace. Metody speciální pedagogiky (reedukace, kompenzace, rehabilitace). Komplexní rehabilitace jedinců se speciálními potřebami, složky komprehensivní rehabilitace. Prevence ve speciální pedagogice a její význam. Normalita a abnormalita ve speciální pedagogice.

3) Společné (inkluzivní) vzdělávání

Problematika společného vzdělávání - školská integrace, inkluze, podpora vzdělávání žáků se SVP. Podmínky integrace/inkluze (vnitřní, vnější, bariéry). Legislativa ve vztahu k integraci/inkluzi, školský a školní poradenský systém.

4) Alternativní přístupy k edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Alternativní přístupy k edukaci žáků se speciálními potřebami. Alternativní systémy (Waldorfská škola, Montessori, Scio školy, "Lesní školy", Daltonský plán, Bataevský systém, Winetská soustava, Jenský plán) a uplatnění při vzdělávání žáků se SVP. Využitelnost v mainstreamovém vzdělávání.

5) Speciálně pedagogická péče v předškolním věku

Postižené dítěte v rodině - specifika různých druhů/typů postižení. Potenciální modely a dopad na všechny členy rodiny. Výchova dítěte s postižením v předškolním věku. Raná péče v systému speciálně-pedagogických služeb. Školní zralost. Specifika psychomotorického vývoje.

- 6) Poradenství a diagnostika ve speciální pedagogice**
Poradenské aktivity, organizace speciálně-pedagogického poradenství. Diagnostika, intervence, metodická podpora. Systém podpůrných opatření.
- 7) Systém škol zřízených primárně pro žáky se SVP**
Školy a třídy primárně zřízené pro žáky se SVP ("speciální školy a třídy", další zařízení). Zařazování žáků do "speciálních škol". Systém MŠ, ZŠ a SŠ primárně pro žáky se SVP.
- 8) Uplatnění terapeutických přístupů a prvků ve speciální pedagogice**
Terapeuticko-formativní přístupy, psychologické prostředky. Příklady arteterapií, zooterapií,
- 9) Specifické vývojové poruchy učení a chování**
Vývojové poruchy pozornosti a chování (SPUCH). ADHD, ADD – etiologie, symptomatologie, sociální aspekty, výchovný přístup. Specifika výchovného prostředí a pedagogického procesu. Specifické vývojové poruchy učení. Terminologie, klasifikace, symptomatologie, projevy (specifické, nespecifické), intervence.
- 10) Souběžné postižení více vadami**
Osoby s kombinovaným postižením (vícenásobným postižením, souběžným postižením více vadami). Etiologie, komunikace, individuální programy, systém péče. Problematika dětské mozkové obrny, hluchoslepoty. Alternativní a augmentativní způsoby komunikace ve speciální pedagogice.
- 11) Logopedie**
Vymezení předmětu, úkoly a význam logopedie. historický vývoj a současnost, interdisciplinární charakter. Organizace a zajištění logopedické péče v České republice v kontextu vývoje. Fylogeneze a ontogeneze řeči, narušený vývoj dětské řeči. Narušení komunikační schopnosti v dětském věku (dyslálie, balbuties, palatolálie, rinolálie, poruchy hlasu). Symptomatické poruchy řeči. Logopedická prevence v raném a předškolním věku a podpora fyziologického vývoje řeči.
- 12) Surdopedie**
Vymezení předmětu, úkoly a význam surdopedie. Historie a současný stav vzdělávání sluchově postižených. Sluchový analyzátor a klasifikace poruch sluchu. Komunikační systémy sluchově postižených, zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob v českém jazyce. Asistence a tlumočení. Individuální sluchová protetika, kompenzační a komunikační pomůcky ve vzdělávání a výchově žáků se sluchovým postižením. Zařazování dětí a žáků do škol, společné vzdělávání a podpůrná opatření. Síť škol pro žáky a studenty se sluchovým postižením.
- 13) Somatopedie**
Vymezení předmětu, úkoly a význam somatopedie. Historie a současný stav edukace osob s TP, se zdravotním oslabením a nemocemi. Nejčastější typy tělesného postižení a jejich prognóza. Psychologické aspekty (podmínky, bariéry) a sociální dimenze. Soustava škol a zařízení pro žáky s TP, nemocné a zdravotně oslabené děti a mládež. Společné vzdělávání, specifika integrace/inkluze u žáků s TP a podpůrná opatření. Mobilita jako předpoklad sociální integrace.

14) Etopedie

Vymezení předmětu, poruchy chování. Historie a současný stav edukace osob s rizikovým chováním (včetně prevence). Charakteristika klientely (sociální případy, poruchy chování, syndrom CAN, ...), projevy násilného chování, šikana. Systém etopedické péče v ČR. Krizová intervence, usnesení o předběžném opatření, ústavní a ochranná výchova. Náhradní rodinná péče. Vězeňství, alternativní tresty, probační a mediační služba. Společné vzdělávání (integrace, inkluze), podpůrná opatření.

Návykové chování (závislost), OPL (omamné a psychotropní látky).

15) Tyflopédie

Vymezení předmětu, pojetí oboru. Historie a současný stav edukace osob se zrakovým postižením. Anatomie oka a fyziologie/patofyziologie vidění. Nejčastější typy zrakového postižení a jejich prognóza. Kompenzační pomůcky pro osoby se zrakovým postižením. Školy a instituce zabezpečující výchovu, vzdělávání a poradenství osob se zrakovým postižením. Podpora společného vzdělávání a podpůrná opatření.

16) Psychopedie

Vymezení předmětu, pojetí oboru. Popis cílové skupiny, klasifikace, terminologie. Historie a současný stav edukace osob s MP a PAS, jiná duševní onemocnění. Školy a instituce zabezpečující výchovu, vzdělávání a poradenství osob s MP a PAS. Podpora společného vzdělávání a podpůrná opatření.